

Sygn. akt IV U 329/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 stycznia 2017 r. w S.

odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 8 września 2015 r. Nr (...)

w sprawie J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 329/16

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 8 września 2015r., działając na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1, art. 38 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 58 § 2 i art. 83 § 1 kc oraz art. 22 § 1 i art. 300 kp, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. stwierdził, że J. Z. jako pracownik u płatnika składek G. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 6 lutego 2015r. W uzasadnieniu wskazano, że w toku postępowania wyjaśniającego nie przedstawiono żadnych odwołów potwierdzających wykonywanie zatrudnienia przez J. Z.. Ponadto zwrócono uwagę na brak zatrudnienia nowej osoby, która przejęłaby obowiązki ubezpieczonej, brak potwierdzenia faktycznego świadczenia przez nią pracy i brak dowodów wykonywania pracy dowodzą, że zgłoszenie jej do ubezpieczeń przez płatnika składek miało na celu wyłącznie uzyskanie świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa, a nie faktyczne wykonywanie zatrudnienia.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona J. Z. wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, że wnioskodawczyni jako pracownik podlegała ubezpieczeniu społecznemu oraz chorobowemu od dnia 6 lutego 2015r., a także o zasądzenie od ZUS kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej na rzecz wnioskodawczyni. Podniesiono, że ubezpieczona będąc zatrudnioną u G. S. wykonywała pracę odpowiadającą jej umiejętnościom i wykształceniu. Pracodawca prowadzi turystyczne przewozy autokarowe i z początkiem roku poszukiwał pracownika,

gdyż zbliżał się wzmożony sezon wyjazdowy, a w związku ze specyfiką prowadzonej działalności przebywał często na wyjazdach zagranicznych. Po wstępnych rozmowach zaakceptował ofertę J. Z. i w dniu 6 lutego 2015r. została zawarta umowa o pracę na czas określony do końca lipca 2015r. W połowie marca 2015r. ubezpieczona dowiedziała się, że jest w ciąży i w związku z „zagrożeniem ciąży” przebywała na zasilku chorobowym od dnia 26 maja 2015r. Podkreślono, iż informację o ciąży ubezpieczona powzięła znacznie później niż rozpoczęła poszukiwania pracy, przy czym ciąża i stan jej zagrożenia nie może być powodem do pozbawienia wnioskodawczyni ubezpieczenia społecznego (odwołanie k. 2-6 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k. 24-25 akt sprawy).

Płatnik składek G. S. nie przystąpił do udziału w sprawie w charakterze strony.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

J. Z. zawarła z G. S., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) G. S., umowę o pracę na czas określony od dnia 6.02.2015r. do dnia 31.07.2015r. na stanowisku managera w pełnym wymiarze czasu pracy z miejscem wykonywania pracy w siedzibie pracodawcy za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 3.341,66 zł brutto (k. 12 a.s.). Działalność płatnika składek obejmuje usługi transportowe w zakresie transportu autobusowego krajowego i zagranicznego. Ubezpieczona posiada wykształcenie wyższe na kierunku finanse i bankowość. Do zakresu jej obowiązków u w/w pracodawcy miała należeć praca biurowa, w tym m.in. zarządzanie obiegiem informacji i dokumentów (właściciel-kierowcy, księgowo), zapewnienie płynnego przepływu informacji, organizacja pracy biura, koordynacja kalendarza oraz korespondencji przełożonego, prowadzenie dokumentacji (np. wystawienie faktur, sporządzanie comiesięcznych zestawień wyjazdów), obsługa korespondencji mailowej, dokonywanie wycen usług transportowych, wykonywanie innych zadań zleconych przez pracodawcę wynikających ze specyfikacji pracy (np. dostarczanie dokumentów w czasie i miejscu podstawienia autobusów, dostarczanie umów/kart urlopowych kierowców w wyznaczonym czasie i miejscu kierowcom). Ubezpieczona w dniu 6 lutego 2015r. odbyła szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia na stanowisku asystentki, pomocy biurowej w (...) G. S.. J. Z. otrzymywała wynagrodzenie za pracę w miesiącach luty-maj 2015r., co wynika z list płac znajdujących się w aktach organu rentowego.

J. Z. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego przez płatnika składek G. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od 6 lutego 2015r., zaś od dnia 26 maja 2015r. stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą. Dziecko urodziła 6 października 2015r. Ubezpieczona nie podjęła rozmów z byłym pracodawcą na temat zawarcia kolejnej umowy o pracę.

G. S. poza prowadzeniem działalności gospodarczej wykonuje pracę kierowcy autobusu. Przed zatrudnieniem ubezpieczonej obowiązki pracownika biurowego wykonywała P. S., która pracowała do stycznia 2015r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku managera w wymiarze czasu pracy 0,25 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 420 zł brutto, a następnie od 1 stycznia 2015r. w kwocie 437,50 zł brutto (k. 95-96 a.s.). G. S. w 2015r. zatrudnił dwóch pracowników na stanowisku kierowcy z wynagrodzeniem 1680-1750 zł brutto (k. 93-94 i 97 a.s.). W 2015r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskał dochód w kwocie 116.366,93 zł, zaś w 2016r. była to strata wynosząca (-)43.630 zł (k.98-99 a.s.).

Zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Stosownie do treści art. 13 pkt 1 w/w ustawy ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym w myśl w/w przepisów dotyczy więc pracowników faktycznie wykonujących zatrudnienie w ramach ważnego stosunku pracy.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym przedłożone dokumenty pracownicze oraz lity płac, a także zeznania ubezpieczonej i płatnika składek przesłuchanego w charakterze świadka, pozwolił ustalić, że J. Z. faktycznie podjęła pracę u G. S. i wykonywała powierzone jej obowiązki pracownika biurowego, a pracodawca świadczenie to przyjmował i wypłacał za nie wynagrodzenie. Brak dokumentów związanych z działalnością gospodarczą płatnika składek, na których znajdowałby się podpis ubezpieczonej, został uzasadniony tym, iż miała ona jedynie przygotowywać stosowną dokumentację, którą następnie – po powrocie z podróży jako kierowca autobusu - podpisywał pracodawca. Sąd nie znalazł podstaw, by nie dać wiary zeznaniom ubezpieczonej oraz płatnika składek w tym zakresie. Nie można zatem przyjąć pozorności oświadczenia woli o zawarciu umowy o pracę, skoro strony rzeczywiście realizowały obowiązki pracownika i pracodawcy. Nie wyklucza to jednak możliwości rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 kc w zw. z art. 300 kp). Przepis art. 58 § 1 i § 2 kc określa, że czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy oraz, że nieważną jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Organ rentowy zasadnie poddał w wątpliwość rzeczywistą potrzebę zatrudnienia ubezpieczonej przez G. S. tym bardziej, że płatnik składek nie zatrudnił na jej miejsce nowego pracownika, a wcześniej te same obowiązki wykonywała P. S. zatrudniona w wymiarze 0,25 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 420 zł brutto (później 437,50 zł brutto). Należało mieć zatem na uwadze, że po stronie pracodawcy nie zachodziła uzasadniona potrzeba zatrudniania pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy, skoro dotychczas pracę tę wykonywano w wymiarze ¼ etatu, zaś później czynności te przejął G. S., a przy przygotowywaniu dokumentacji pomagał mu jego ojciec. Nie mogła ująć uwadze również wysokość wynagrodzenia ustalonego w umowie o pracę z dnia 6 lutego 2015r. w kwocie 3.341,66 zł w porównaniu z wynagrodzeniem P. S., wykonującej uprzednio te same obowiązki pracownicze, a ustalonej na poziomie minimalnego wynagrodzenia ($4 \times 437,50 \text{ zł} = 1750 \text{ zł}$ od stycznia 2015r.). Racjonalny pracodawca zatrudnia pracownika, dlatego że potrzebuje w swoim zakładzie pracy siły roboczej. U źródła każdej umowy o pracę leży przyczyna w postaci uzasadnionej przesłankami ekonomiczno-organizacyjnymi konieczność pozyskania pracownika do wykonywania prac określonych przedmiotem działalności gospodarczej pracodawcy. Pracodawca kieruje się własną potrzebą gospodarczą i przy prawidłowym, ważnym stosunku pracy wyłącznie ta potrzeba jest sprawczym czynnikiem zatrudnienia (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 14 lutego 2013r., III AUa 1432/12).

W ocenie Sądu zawarcie umowy o pracę z dnia 6 lutego 2015r. na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienia do świadczenia z ubezpieczenia społecznego (urodzenia dziecka) i ustalenie wygórowanego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest przejawem nadużycia polegającego na zamiarze uzyskania świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. Jak wskazuje się w orzecznictwie samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, nie jest naganne ani tym bardziej sprzeczne z prawem. Nie można jednak akceptować nagannych i szkodliwych społecznie zachowań wnioskodawców. Sąd miał także na uwadze zeznania ubezpieczonej, iż po urodzeniu dziecka nie podjęła rozmów z byłym pracodawcą w celu zawarcia kolejnej umowy o pracę. Zasadne jest zatem stwierdzenie, iż umowa o pracę z dnia 6 lutego 2015r. w treści przedłożonej przez ubezpieczoną jako zawarta celem obejścia ustawy jest nieważna.

Tym samym organ rentowy prawidłowo stwierdził, że J. Z. jako pracownik u płatnika składek G. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 6 lutego 2015r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.